

som egt att befalla, och för ministern.

När han tillträdde embetet hade Ryssland 2 000 verst jernväg. Landet har nu 20 000 verst. Då funnos ett par privatbanker, nu finnas sådana säkert ett par hundratal, inberäknadt kommunalbankerna, ett slags sparbanker. Ingen hypoteksbank för fast egendom existerade. Nu finnes ett stort antal både för landegendom och för hus i städerna.

10 Allt sådant är icke småsaker. Att med höga tullar och statsunderstöd skapa industrier hade deremot varit en mycket bräcklig affär. Ett par försök hafva skett, att nemligen åstadkomma mekaniska verkstäder för marinens och för jernvägarnes behof. Men bådadera torde hafva haft skral framgång. Uppenbarligen var det ministerns plan, att genom lättade kommunikationer öka landets export och härigenom statsbanken få in metallisk valuta. Men detta är en långsam väg för sedelmyn-

20 tets upphjelpande. Med exporten stiger importen och en handelskris, en missvext, kriget kan på ett år nedrifva, hvad ett decennium uppbyggt och mera dertill. Då äfven penningar för jernvägarne tagits från utlandet, måste annuiteternas erläggande motarbete planens framgång. Hvar och en kan inse, att myntväsendets ställande på fast fot, skulle hafva varit en säker botten att bygga på. Men Börstidningen har lika litet som någon annan förmått uppgifva, huru sådant skulle kunnat ske utan en realisation. Och äfven med den, som dock lärar varit minister Reutern en afsky, vore saken ingalunda lätt. Fast bestånd kan en reform föga ega, som beror af en regeringsbank. Ett vilkor skulle säkert varit, att förvandla statsbanken till en aktiebank efter utländskt mönster. Men under förevarande förhållanden är allt detta en trasslig härfva att reda.

30 Att försöket 1863 att utan tillräcklig metallisk fond upptaga sedelinlösen al pari var en misslyckad operation, likasom den att 1876 styra den af silfvervärdets fallande rubbade kursen, är obestridligt. Bådadera tyda på någon bristande fasthet i principerna. Men *interdum dormitat*.

Ett bedömande är svårt. Men för min del tänker jag, att Ryssland må skatta sig lyckligt, om landet får många sådana vårdare af dess finanser som ministern Reutern. Finland har särskildt att tacka hans upplysta rättskänsla för sitt myntväsendes nuvarande bestånd.

J. V. S.

196 YTTRANDET ANGÅENDE MINISTERN REUTERN

40 *Morgonbladet n:o 179, 5. VIII 1878*

Yttrandet angående ministern Reutern i Petersburgska Börstidningen refererad i J. de S:t P:brg. Det visar sig af detta referat, att i detsamma icke saknats erkännande för den afgångna finansministerns förtjenster.

50 »Tidningen gör fullt och högt erkännande åt M. de Reutern's stora egenskaper, åt redbarheten i hans sträfvanden och orubbliga tillgifvenhet för det allmänna bästa, som utmärkt hans förvaltning. Den tilldelar honom varmt den framstående förtjensten att hafva genom energiska ansträngningar förskaffat landet ett storartadt nät af jernvägar, men tillika tadlar den, att han stärkt allmänheten i den falska tron, att Rysslands finanser skulle kunna upphjelpas genom låntagande och bankoperationer.»

Det synes häraf, att det värda bladets tadel just ingenting betyder. Det bekräftas deraf, att detsamma icke har någon blick eller något ord

för förtjensten af statsbudgetens ordnande, så att det tidigare kroniska deficit, hvilket fylldes med nya statslån, försvunnit. Ty om något, bevisar väl detta, att ministern icke trott på låntagandets helsosamhet. Men det är gifvet nog, att menniskor mera se på det nya ovanliga, än på förtjensten af att rätta ordningar i de löpande affärerna, hvilket ofta och såsom äfven i här påpekade fall är det svårare konststycket.

J. V. S.

10

197 HANDELSBALANSEN

Morgonbladet n:o 182, 8. VIII 1878

Handelsbalansen har snart ett sekel utgjort föremål för de moderna nationalekonomernas och än mera för deras okunniga efterbedjeres fördömande. Likväl söker man i alla länder få ett penningvärde på export och import, för att offentliggöras.

Man kunde nu fråga: hvartill tjenar detta om icke till att jemföra bådas värden och sålunda få en föreställning om förhållandet mellan landets utförsel och införsel? Härtill kan väl svaras: värdena utsättas endast för att kunna göra en jemförelse mellan hvardera värdebestämningen för skilda år, så att man må få en måttstock för exportens och importens stigande eller fallande från det ena året till det andra. Men icke en läsare bland tusen fäster vid de för året anförda värdesummorna denna betydelse, utan snart sagdt hvar och en jemför dem med hvarandra. Också är den antydda jemförelsen mellan särskilda år temligen betydelselös i jemnbredd med jemförelsen mellan varuquantiteterna, som derjemte står till buds.

20

I Morgonbladet för gårdagen meddelades den officiella tablån öfver Finlands export och import 1877, jemförd med motsvarande uppgifter för 1876. Man finner här värdet uppgifvet till

30

1877.	1876.
Fmk.	Fmk.
Export 104 582 435	95 554 742.
Import 151 411 495	137 203 711.

Hvad af dessa siffror skall läras, må de afgöra, som det förstå. Tulldirektionen (troligen) förklarar exportvärdets stigande med större export 1877 af trävaror och papper, än 1876. Men 1877 hade trävarornas pris fallit, och äfven kursvinsten försvann. Det samma torde kunna sägas om pappersexporten, som ännu till betydlig del bestod af pappersmassa. Förklaringen öfver importvärdets stigande må gälla, hvad den kan. Men äfven om denna må anmärkas, att myntfotens förändrande 1877 gjorde importen 15 à 20 procent billigare, än 1876.

40

Detta angående jemförelse mellan båda åren. Jemföres åter export och import för året, så kommer man enkelt till en orimlighet. Importvärdet öfverstiger exportvärdet 1876 med mera än 40 miljoner, 1877 med nära 50 miljoner. Man kunde väl antaga för sanning, att Finlands import alltid är större än exporten, och att skeppsrörelsen genom inseglade frakter betäcker skilnaden. Men en skilnad af 40 à 50 miljoner är en imaginär siffra, som också endast af fantasier kan uppfyllas.

50

Det gamla beräkningssättet att för exportens och importens pris i egen hamn resp. tillägga eller fråndraga frakt och handelsvinst, från importvärdet dessutom tullavgifterna, för att sålunda komma till det